

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 08-024/24-1309/4
Podgorica, 17. maj 2024. godine

USTAVNI SUD CRNE GORE
Gospođa Snežana Armenko, predsjednica

PODGORICA

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 10. maja 2024. godine, razmotrila **Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti čl. 5 i 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost („Službeni list CG“, broj 150/22), koju je Ustavnom sudu Crne Gore podnio Željko Komar iz Herceg Novog, a Ustavni sud dostavio Vladi radi davanja mišljenja.**

S tim u vezi, Vlada daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosilac Inicijative navodi da je zaposlen u Javnoj ustanovi Centar za socijalni rad za opštinu Herceg Novi od 12. 8. 2002. godine na poslovima dipl. pravnika i da je Granski kolektivni ugovor za socijalnu djelatnost u primjeni od 1. 1. 2023. godine, te da se kao zaposleni - diplomirani pravnik, sa koeficijentom radnog mjesta 8.66 u odnosu na zaposlene koji imaju koeficijent 9.20 i viši a istog su nivoa obrazovanja, obratio potpisnicima GKU podneskom od 22. 2. 2023. godine ukazujući na evidentnu diskriminaciju dijela pravnika sa koeficijentom 8.66 (član 5). Dalje, ističe da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja – Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost dostavio Odgovor broj: 01-011/23-1341/2, od 7. 4. 2023. godine u kojem se navodi da smatraju da dipl. pravници nisu diskriminirani. Podnosilac Inicijative takođe navodi da je uputio Pritužbu Zaštitniku ljudskih prava i sloboda, koji je u izostanku odgovora od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja na Zahtjev Zaštitnika, dostavio Mišljenje broj: 559/23, od 11. 10. 2023. godine, u kojem ukazuje da je sproveo ispitni postupak, utvrdio relevantne činjenice ukazavši na zabranu diskriminacije i dao jasnu preporuku Ministarstvu rada i socijalnog staranja koje se, kako navodi, na istu oglušilo, te da je na takav način Ministarstvo povrijedilo član 8 Ustava Crne Gore, što je jedan od razloga predmetne inicijative. Podnosilac Inicijative dalje navodi da je drugi razlog za pokretanje inicijative sadržan u članu 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost kojim je propisano da poslodavac isplaćuje 10% osnovne zarade zaposlenog po času za svaki čas pripravnosti kod kuće, kao i da je pripravnost u centru za socijalni rad, u smislu ovog člana, poseban oblik rada van radnog vremena, kod kojeg stručni radnik mora biti stalno dostupan (u pripravnosti) da bi, ako zatreba, izvršio neodložnu intervenciju, odnosno izdao potvrdu o ostvarenom putovanju radi ostvarivanja prava na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom. Podnosilac

Inicijative ukazuje da je ovim članom učinjena diskriminacija zaposlenih sa nižim koeficijentom radnog mjesta jer je isti u suprotnosti sa članom 99 stav 1 Zakona o radu, u vezi sa na ovakav način različitim vrednovanjem istog rada, a da na isto, kako navodi, upućuju i ratifikovani međunarodni akti na koje ukazuje i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda u svom Mišljenju. Dalje ističe da je pogrešno primijenjen član 64 stav 1 Zakona o radu kao i da se članom 9 Granskog kolektivnog ugovora nezakonito uvodi pripravnost radi izdavanja potvrde o ostvarenom putovanju radi ostvarivanja prava na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom, te da pripravnost u centrima za socijalni rad postoji na osnovu člana 71 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i da ne predviđa izdavanje potvrda. U konačnom, podnosilac Inicijative predlaže da Ustavni sud donese odluku da čl. 5 i 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost („Službeni list CG“, br. 150/22) nijesu saglasni sa Ustavom i zakonom, kao ni ratifikovanim međunarodnim aktima.

Vlada smatra da nema osnova za prihvatanje navedene inicijative i, s tim u vezi, ističe sljedeće:

Osporenom odredbom člana 5 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost propisana su zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja, složenosti poslova, uslova rada pod kojima se ti poslovi pretežno obavljaju, odgovornosti i drugih elemenata bitnih za vrednovanje određenog posla, pojedina radna mjesta raspoređena u grupe i izražena u koeficijentima, i to:

GRUPA	POSLOVI	Koeficijent složenosti
Prvi nivo Podnivo II (I2) - kvalifikacija završenog osnovnog obrazovanja;	Higijeničarka (centar za socijalni rad)	3.70
Prvi nivo Podnivo II (I2) - kvalifikacija završenog osnovnog obrazovanja;	Portir	4.04
Prvi nivo Podnivo II (I2) - kvalifikacija završenog osnovnog obrazovanja;	Radnik u vešeraju, magacioner, pomoćni radnik u kuhinji, baštovan, šivač-krojač posteljine i rublja, peglarka-pralja, higijeničarka,	4.30

	spremačica i drugi	
--	--------------------	--

Prvi nivo Podnivo II (I2) - kvalifikacija završenog osnovnog obrazovanja;	Njegovateljica	4.49
Treći nivo - kvalifikacija srednjeg stručnog obrazovanja (obima 180 kredita CSPK-a);	Kuvar, tehnički sekretar, lozač, radnik u vešeraju, baštovan, frizer - brijač, kurirvozač, daktilograf, domar, portir, zaštitar, konobar, ekonom, šivačkrojač posteljine i rublja i drugi.	5.33
Treći nivo - kvalifikacija srednjeg stručnog obrazovanja (obima 180 kredita CSPK-a):	Njegovateljica	5.44

<p>Četvrti nivo Podnivo I (IV1) - kvalifikacija srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja (obima 240 kredita CSPK-a);</p>	<p>Operater u elektronskoj obradi podataka, likvidatorblagajnik, poslovni sekretar, vozač, arhivar, magacioner, portir, zaštitar, kuvar, konobar, domar,</p>	<p>5.83</p>
--	--	-------------

	<p>knjigovođa, animator, administrativnot ehnički postovi, administrativnof inansijski poslovi i drugi</p>	
<p>Četvrti nivo Podnivo I (IV1) - kvalifikacija srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja (obima 240 kredita CSPK-a);</p>	<p>Njegovateljica</p>	<p>6.42</p>
<p>Četvrti nivo Podnivo I (IV1) - kvalifikacija srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja (obima 240 kredita CSPK-a);</p>	<p>Fizioterapeut, radno okupacioni terapeut, medicinska sestra (tehničar)</p>	<p>6.42</p>

<p>Četvrti nivo Podnivo II (IV2) - kvalifikacija majstor (obima 60 kredita CSPKa); - diploma petog stepena stručne spreme, majstorski ispit i specijalizacija u okviru stručnog obrazovanja sa IV2 podnivoom kvalifikacija;</p>	<p>Kuvar, domar, zaštitar</p>	<p>6.42</p>
<p>Peti nivo - kvalifikacija višeg stručnog obrazovanja (obima 120 kredita CSPK-a);</p>	<p>Medicinska sestra, fizioterapeut</p>	<p>7.15</p>
<p>Šesti nivo - diploma o stečenom višem obrazovanju na univerzitetu sa VI nivoom kvalifikacija u pogledu stečenih znanja, vještina i kompetencija za obavljanje poslova</p>	<p>Socijalni radnik, vaspitač, pomoćni vaspitač, animator i drugi</p>	<p>7.51</p>
<p>Šesti nivo - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 180 kredita CSPK- a). - diploma o stečenom višem obrazovanju na univerzitetu (ekvivalentna sa kvalifikacijom referentnog nivoa Okvira kvalifikacija)</p>	<p>Medicinska sestra, fizioterapeut, pravnik i drugi sa završenom Bachelor diplomom</p>	<p>7.73</p>

<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240, 180+60,300, odnosno 360 kredita CSPK-a); - kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a); - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine). - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a)</p>	<p>Socijalni radnik, psiholog, logoped, defektolog, zdravstveni radnik, ekonomista, pravnik, dipl. inženjer, andragog, sociolog, profesor sociologije, pedagog, spec. pedagog, dijetetičar, vaspitač, fizioterapeut i drugi</p>	<p>8.66</p>
<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa); - kvalifikacija visokog obrazovanja - Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a); - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine); - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a);</p>	<p>Voditelj slučaja u centrima za socijalni rad, voditelj tretmana i porodični vaspitač u ustanovama socijalne i dječje zaštite</p>	<p>9.2</p>
<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima</p>	<p>Sekretar ustanove socijalne i dječje zaštite i supervizori u</p>	<p>10.20</p>
<p>240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa);</p>	<p>centrima za socijalni rad.</p>	

<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa); - kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a).</p>	<p>Rukovodilac službe u centrima za socijalni rad i ustanovama socijalne i dječje zaštite</p>	<p>10.20</p>
<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa); kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a): - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine); - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a);</p>	<p>Pomoćnik direktora ustanove za djecu i mlade, ustanove za odrasla i stara lica i rukovodilac područne jedinice u centrima za socijalni rad i ustanovama socijalne i dječje zaštite.</p>	<p>10.60</p>
<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa); - kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a); - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine). - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a);</p>	<p>Direktor centra za socijalni rad osnovanog za jednu opštinu</p>	<p>13.50</p>
<p>Sedmi nivo Podnivo I - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima</p>	<p>Direktor centra za socijalni rad</p>	<p>14.10</p>

<p>240,180+60,300, odnosno 360 kredita CSPKa);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a); - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine); - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a); 	osnovanog za više opština	
<p>Sedmi nivo Podnivo I</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalifikacija visokog obrazovanja (obima 240, 180+60,300, odnosno 360 kredita CSPK-a); - kvalifikacija visokog obrazovanja-Bachelor (obima 240 kredita CSPK-a). - kvalifikacija sedmog stepena stručne sprema (kvalifikacija stečena po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. godine); - kvalifikacija visokog obrazovanja Specijalista (obima 240 CSPK-a) 	Direktor ustanove socijalne i dječje zaštite za smještaj korisnika	14.40

Osporenom odredbom člana 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost propisano je da poslodavac isplaćuje 10% osnovne zarade zaposlenog po času za svaki čas pripravnosti kod kuće (stav 1); i da je pripravnost u centru za socijalni rad poseban oblik rada van radnog vremena, kod kojeg stručni radnik mora biti stalno dostupan (u pripravnosti) da bi, ako zatreba, izvršio neodložnu intervenciju, odnosno izdao potvrdu o ostvarenom putovanju radi ostvarivanja prava na povlasticu na putovanje lica sa invaliditetom (stav 2).

Ustavom Crne Gore propisano je da je Crna Gora građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava (član 1 stav 2), da je zabranjena svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu (član 8 stav 1), da se neće smatrati diskriminacijom propisi i uvođenje posebnih mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju (član 8 stav 2), kao i da se posebne mjere mogu primjenjivati samo dok se ne ostvare ciljevi zbog kojih su preduzete (član 8 stav 3).

Polazeći od navedenog, a u vezi sa članom 5 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost, koji utvrđuje koeficijente složenosti za poslove koji se obavljaju u socijalnoj djelatnosti, Vlada ističe da je pregovorima ugovornih strana

dogovoreno povećanje koeficijenata od 20% za sve poslove u odnosu na prethodni Granski kolektivni ugovor za socijalnu djelatnost. Vlada napominje da je upravo na zahtjev Sindikata za socijalnu djelatnost, kao jedne od ugovornih strana, koeficijent složenosti za poslove: voditelj slučaja u centrima za socijalni rad, voditelj tretmana i porodični vaspitač u ustanovama socijalne i dječje zaštite povećan na 9.20, u odnosu na poslove: socijalni radnik, psiholog, logoped, defektolog, zdravstveni radnik, ekonomista, pravnik, dipl. inženjer, andragog, sociolog, profesor sociologije, pedagog, spec. pedagog, dijetetičar, vaspitač, fizioterapeut i druge. Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo rada i socijalnog staranja prihvatilo je ovaj predlog jer je prilikom izrade Analize rada centara za socijalni rad u Crnoj Gori, koja je rađena sa UNICEF-om, utvrđeno da zbog složenosti poslova voditelja slučaja u centrima za socijalni rad, opterećenosti brojem predmeta, kompleksne problematike i stepena odgovornosti, potrebno povećati zaradu i broj zaposlenih na ovim poslovima u odnosu na druge stručne poslove u centrima za socijalni rad. Takođe, ovo povećanje odnosi se i na voditelje tretmana i porodične vaspitače u ustanovama socijalne i dječije zaštite, koji imaju sličan nivo odgovornosti i složenosti poslova, u odnosu na druge zaposlene. Ovo povećanje je usklađeno i sa budžetskim sredstvima ministarstva.

Nadalje, kad je u pitanju član 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost kojim se utvrđuje procenat uvećanja zarade po osnovu pripravnosti u centru za socijalni rad, Vlada ističe da je izdavanje potvrde o ostvarenom pravu na povlastice na putovanje lica sa invaliditetom, kao jedan od osnova za uvođenje pripravnosti stručnim radnicima, uslovljeno obavezom centara za socijalni rad da omoguće korisnicima korišćenje ovog prava. Naime, stručni radnici centara za socijalni rad svakodnevno, i nakon radnog vremena koje traje do 15 časova, izdaju potvrde o ostvarenom pravu na povlastice na putovanje lica sa invaliditetom, i to do 20 časova. Kako se potvrda mora izdati odmah, tako su stručni radnici pripravnici i moraju biti ili na svom radnom mjestu ili u neposrednoj blizini kako bi korisniku omogućili da koristi ovo pravo. Takođe, pripravnost stručnog radnika traje i tokom vikenda, pa se potvrde izdaju i subotom i nedeljom u vremenu od 08 do 20 časova. Imajući u vidu da se, kako smo istakli, nastoji omogućiti korisnicima ovog prava da to pravo neometano ostvare, nužno je da centri za socijalni rad moraju prilagoditi organizaciju svog posla kako bi izvršili svoju zakonom propisanu obavezu da izdaju potvrdu o ostvarenom pravu na povlastice na putovanje lica sa invaliditetom. Uvođenje pripravnosti je, u tom kontekstu, potpuno opravdano i ne može biti cijenjeno kao nezakonito, a sljedstveno tome moraju biti zaštićena i prava stručnih radnika da ostvare adekvatno uvećanje zarade po osnovu pripravnosti koju rješenjem određuje direktor centra za socijalni rad.

Imajući u vidu navedeno, Vlada smatra da osporene odredbe čl. 5 i 9 Granskog kolektivnog ugovora za socijalnu djelatnost („Službeni list CG“, broj 150/22), nijesu nesaglasne sa Ustavom, te da istima nijesu povrijeđena ustavna načela vladavine prava i zabrane neposredne ili posredne diskriminacije, iz čega proizilazi da nema osnova za prihvatanje Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti osporavanih odredbi koju je Ustavnom sudu Crne Gore podnio Željko Komar iz Herceg Novog.

PREDSJEDNIK

Mr Miloško Spajić

